

ICAR – Interbeef. Rahvusvaheline koostöö lihavede aretuses

*Dr Andrew Cromie, Technical Director
ICBF & ICAR-Interbeef töögrupi juht*

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Tänaſed teemad

- Lihaveiſte aretus, võimalused ja väljakutsed
- ICAR-Interbeef
  - Ülevaade
  - Hetkeseis
  - Kasutegurid
  - Edasised plaanid
- Kokkuvõte
- Arutelu

Võimalused ja väljakutsed (i)

- Sotsiaalsed väljakutsed
  - Keskkondlik jätkusuutlikkus
  - Kasumlikkus
  - Veganluse pealetung
- Sotsiaalsed võimalused
  - Globaalne kasv, eriti arengumaades
  - Lihaveised on võtmeteguriks maaelu infrastruktuuris, sh tasakaalustatud ökosüsteemides
  - Kvaliteetne liha / rahulolu!

Mõned väga õnnelikud tarbijad

Võimalused ja väljakutsed (ii)

- Tehnilised väljakutsed
  - Tõugude mitmekesisus, sh ristamine
  - Madal KS osakaal (seosed + mõju geneetilisele edule)
  - Väiksed karjad
  - Vähene andmehõive, eriti emapoolsetele tunnustele
  - Otseste ja emapoolsete mõjude eristamine
- Tehnilised võimalused
  - Genoomselektatsioon => Laialdased genoomselektatsiooni programmid, nt BDGP (*Irish Beef Data and Genomics Program*)
  - **Rahvusvaheline koostöö => ICAR-Interbeef**

Ülevaade Interbeefist

- ICARi töögrupp => keskendub rahvusvahelisele lihaveiste geneetilisele hindamisele.
- Baseerub riigi lokaalsetele põlvnemis- ja jõudlusandmetele => Rahvusvahelised aretusväärtused (*Phocas, 2005*).
  - Riikide oma mudelid, variatsioonid ja korrelatsioonid.
- Praegu hõlmab 10 riiki, 3 tõugu (LM, CH ja SI) ja 4 tunnuste gruppi (võõrutusmass, poegimine, emapoolne viljakus ja tapaandmed).
- Uuringutega tegelevad liikmed.
- Interbulli keskus pakub andmebaasi ja korralist hindamisteenust.
- Töögrupi juht on Andrew Cromie (IRE) ja tehnilise komitee juht on Eric Venot (FRA).

Interbeefi hindamised

	Jan 2016	Jan 2017	Jan 2018*
Riikide arv	10	10	10
Tõugude arv	2	3	3
Riikide, tõugude ja tunnuste kombinatsioonide arv	18	24	50
Loomade arv põlvnemise andmebaasis (piima- ja lihavedajad kokku)	25,389,096	28,256,603	29,338,894
Riikide esitatud kirjete arv	7,472,166	7,977,376	37,012,251
Hinnatud aretusväärtuste arv	57,996,544	61,142,008	203,625,798
Avaldatud aretusväärtuste arv	1,108,658	1,344,841	4,403,605

1. Interbeefi kasutegurid; täiendavad pullid

- Avaldati 20 519 Li pulli aretusväärtused

Avaldatavate pullide arv			Interbeefi usaldusväärsus	
	Riigi tasemel	Täiendavad pullid Interbeefist	keskm	max
CHE	287	20,232	0.51	0.97
CZE	1,862	18,657	0.40	0.96
DEU	517	20,002	0.50	0.97
DNK	454	20,065	0.56	0.98
ESP	2,612	17,907	0.51	0.98
FIN	118	20,401	0.53	0.92
FRA	15,489	5,030	0.81	0.99
GBR	4,485	16,034	0.48	0.99
IRL	1,686	18,833	0.52	0.97
SWE	89	20,430	0.54	0.91

2. Interbeefi kasutegurid + täpsus (i)

- Igas riigis juba olemasolevatele Li pullidele*
  - Interbeefi täpsus vs pseudo-rahvuslik täpsus

		Pullide arv (≥ 1 järglane)	Suurenenud täpsusega pullide % \$	Täpsuse suurenemine	
				keskm	max
	FRA	17754	1%	0.05	0.45
	DEU	2195	15%	0.16	0.54
	GBR	4925	23%	0.11	0.59
	DNK	2210	22%	0.06	0.56
	FIN	485	27%	0.11	0.48
	SWE	202	39%	0.15	0.48
	IRL	1287	55%	0.09	0.60
	CZE	361	59%	0.13	0.51
	ESP	1142	67%	0.13	0.58
	CHE	760	77%	0.16	0.55

*Li pullid Interbeefi usaldusväärsusega ≥ 30%   \$Usaldusväärsuse kasv > 1%

2. Interbeefi kasutegurid + täpsus (ii)

- OURASY FR0200801272 (DOB 30/12/1998)

Järglaste andmed

1	
1	
84	

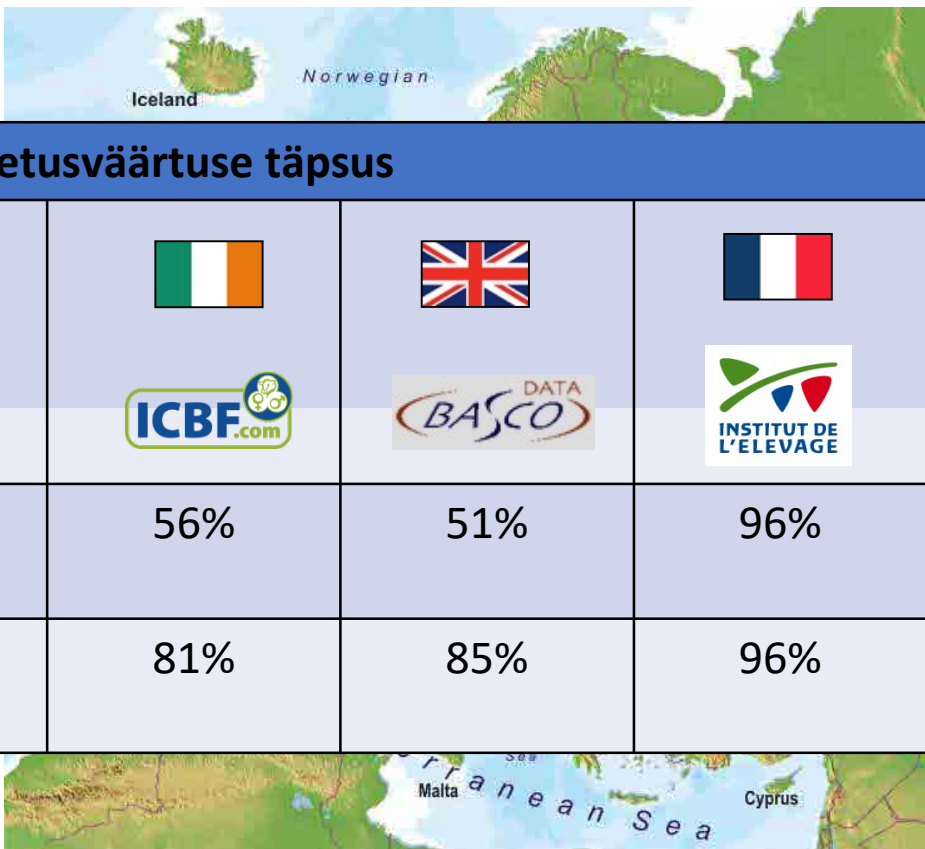
0 muud riigid

2. Interbeefi kasutegurid + täpsus (iii)

- OURASY FR0200801272 (DOB 30/12/1998)

OURASY võõrutuskaalu aretusväärtuse täpsus			
Täpsus rahvuslikus geneetilises hindamises	56%	51%	96%
Täpsus Interbeefi hindamises	81%	85%	96%

2. Interbeefi kasutegurid + täpsus (iiii)

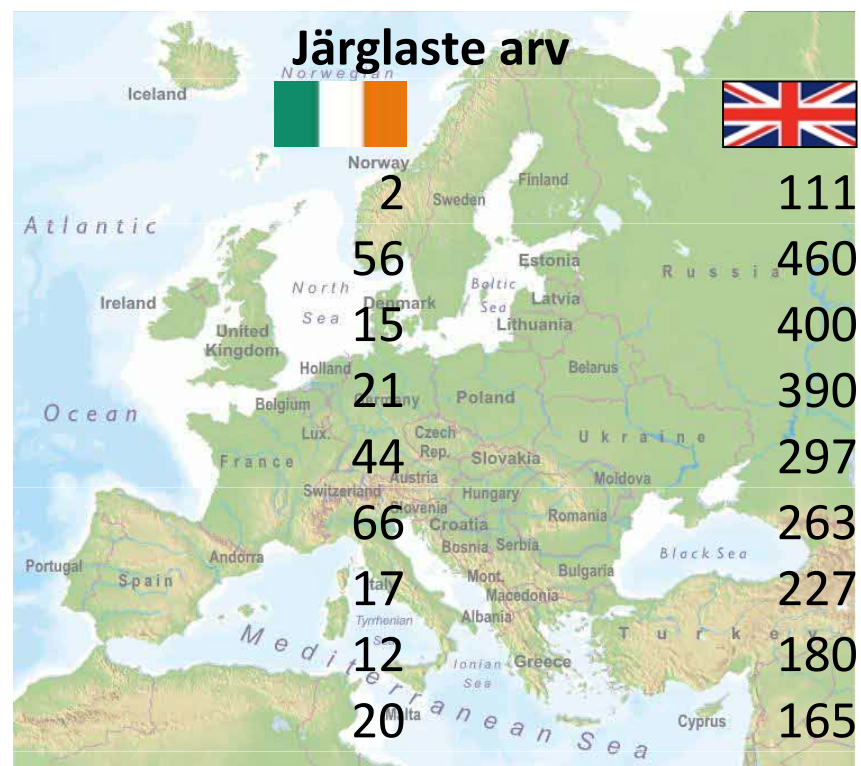

- Pullid, kel üle 100 järglase Suurbritannias ja alla 100 järglase lirmaal

Rahvusvaheline kood

LIMIRLM121657690563
LIMGBRM000WEY04-037
LIMGBRM0000GATG-009
LIMGBRM000HCX03-221
LIMGBRM000WEY07-010
LIMGBRM000WEY02-002
LIMGBRM000HCX95-142
LIMGBRM542883100073
LIMGBRM000MGD05-014

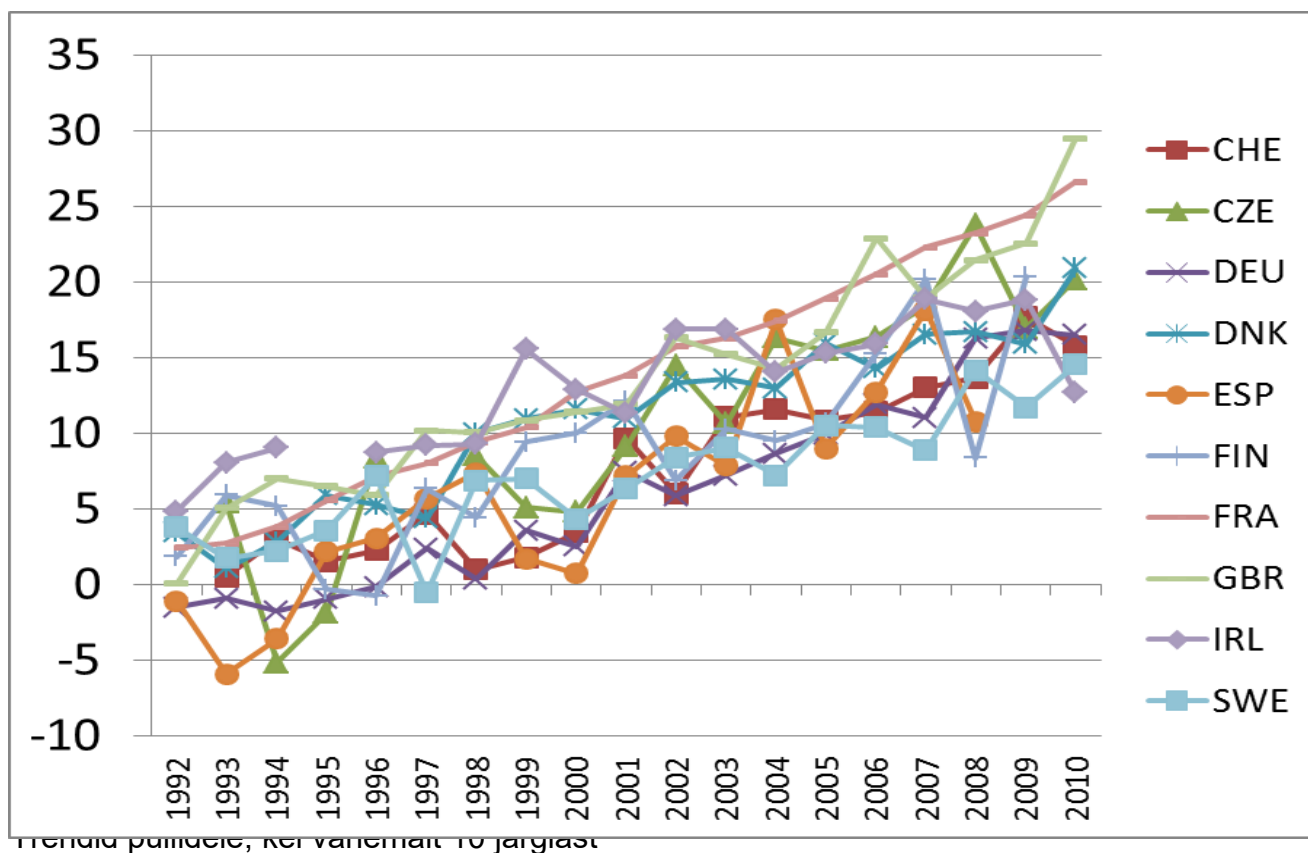
...

3. Interbeefi kasutegurid; aretusedu

- Erineva päritoluga limusiinide objektiivne võrdlemine
Ühendkuningriigi skaalal

20 aasta keskmine
aretusedu ≈ 18 kg

suurim: 22kg

väikseim: 11kg

✋ Erinevused pullide
arvus ja
usaldusväärsuses:

FRA: +20 000 @ +60%

SWE: +300 @ 45%

4. Interbeefi kasutegurid; edetabel

- 1000 parimat limusiini pulli*

►► Pullide arv/ päritolu

Riikide aretusväärtuse skaala

	CHE	CZE	DEU	DNK	ESP	FIN	FRA	GBR	IRL	SWE
CHE	15	12				3				1
CZE	3	7				1			1	1
DEU	12	21	17	3	9	10	4	7	5	8
DNK	5	9	1	2	3	5	2	2	3	1
ESP	6	10	5	4	8	4	3	7	7	6
FIN	8	8	4	4	6	10	2	6	6	6
FRA	922	862	945	964	924	938	970	927	923	933
GBR	23	58	23	21	44	25	16	47	49	37
IRL	3	8	1	1	2	2	1	2	4	2
SWE	2	3	1		2	1	1	1	1	4
Other	1	2	3	1	2	1	1	1	1	1

* Limusiini pullid vähemalt 10 järglasega on järjestatud otsese kasvukiiruse aretusväärtuse alusel, mille usaldusväärsus on $\geq 30\%$.

5. Kulude jagamine => Genoomselektatsioon

- Kasu koostööst => kulude jagamine, eriti genoomselektatsiooni kulude puhul.
  - Vältida KS-firma oluliste lihavedelike pullide korduvat genotüpiseerimist (k.a spermakulud).
- Interbeefi liikmesriigid on valmis jagama genotüüpe teiste liikmetega.
  - Liikmesuse leping toetab genotüüpide jagamist.
- Tehniline infrastruktuur (IDEA ja GenoEX) on nüüd Interbulli keskuses kasutuses.
- Pilootprojekt on tulekul.

6. Interbeefi kasutegurid; koostöövõrgustik

Interbeefi prioriteetidid 2018 ja edaspidi

1. Uued emapoolse viljakuse korralised hindamised.
  - Viia praegune emapoolse viljakuse hindamise arendustöö uurimisstaadiumist (tehakse Saksamaal) korralise hindamise faasi.
2. Valmis saada ristandloomade andmete kasutamine Interbeefi hindamises.
3. Andmete kogumine ja geneetiliste parameetrite hindamine olemasolevate tõugude (Ch, Li ja BSM) rümbatunnustele.
4. Andmete kogumine ja geneetiliste parameetrite hindamine uutele tõugudele (Angus ja Hereford).
  - ABRI-Breedplani kaasamine uue liikmena on võtmetähtsusega. Andmed (ja palju!) + uus arenduspartner.

Interbeef prioriteetidid 2018 ja edaspidi

5. Luua korraline parameetrite hindamise süsteem uute riikide/tõugude liitumiseks Interbeefiga.
6. Arendada protseduurid Interbeefi aretusväärtuste integreerimiseks rahvuslikku hindamisse.
7. IDEA kaudu genotüüpide informatsiooni jagamise pilootprojekt ja võimalusel ka GenoExi kaudu (versioon 2).
8. ICARi reeglite uuendamine: lihavede jõudluskontroll.
9. Jätkata Interbeefi teenuse pakkumist uutele liikmetele.
  - Kui teenus laieneb, siis vaadata üle maksustamise põhimõtted, mis baseerub osalevate riikide põhikarja ammedel, tõugudel ja tunnustel.

Kokkuvõte

- Interbeef on kasvav ja väärtuslik teenus ICARi liikmetele.
  - 10 riiki, 3 tõugu, 30 mln looma, ja see kasvab.
  - Lisanduvad uued riigid ja tõud, nt aberdiin-angus ja hereford.
- Märkimisväärne kasu uutele riikidele, nagu Eesti, kes teevad koostööd ICAR-Interbeefiga.
  - Juurdepääs rohkematele ja parematele pullidele.
  - Hindamiste suurenenud täpsus.
  - Suurenenud aretusedu.
  - Kulude jagamine => eriti genoomselekttsioonis.
  - Koostöövõrgustiku võimalused.
- Sellest kõigest saavad kasu ka praegused liikmed => rohkem kasumlikke ja jätkusuutlikke lihaveisekasvatustaristu maailmas.